

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

HOÀNG VĂN CẨM

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG
NÔNG THÔN MỚI TẠI HUYỆN THUẬN CHÂU,
TỈNH SƠN LA**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

HOÀNG VĂN CÀM

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG
NÔNG THÔN MỚI TẠI HUYỆN THUẬN CHÂU,
TỈNH SƠN LA**

Ngành: PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Mã số: 8 62 01 16

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN HỮU THỌ

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu do cá nhân tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn khoa học của giáo viên hướng dẫn TS. Nguyễn Hữu Thọ, không sao chép các công trình nghiên cứu của người khác.

Số liệu và kết quả của luận văn chưa từng được công bố ở bất kì một công trình khoa học nào khác.

Các thông tin thứ cấp sử dụng trong luận văn có nguồn gốc rõ ràng, được trích dẫn đầy đủ, trung thực và đúng qui cách.

Tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm về tính xác thực và nguyên bản của luận văn này.

Học viên

Hoàng Văn Cẩm

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và làm luận văn tốt nghiệp cao học, được sự giúp đỡ của thầy giáo TS. Nguyễn Hữu Thọ; các thầy, cô giáo Khoa Kinh tế - Phát triển nông thôn; Phòng Đào tạo Trường Đại học Nông Lâm - Đại học Thái Nguyên, cùng sự nỗ lực của bản thân. Đến nay, tác giả đã hoàn thành luận văn thạc sĩ chuyên ngành Phát triển nông thôn với đề tài ***“Thực trạng và giải pháp xây dựng nông thôn mới tại huyện Thuận Châu, tỉnh Sơn La”***.

Tác giả bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới giáo viên hướng dẫn TS. Nguyễn Hữu Thọ đã hướng dẫn, chỉ bảo tận tình và cung cấp các kiến thức khoa học cần thiết trong quá trình thực hiện luận văn. Xin chân thành cảm ơn các thầy, cô giáo Khoa Kinh tế - Phát triển nông thôn; Phòng Đào tạo Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tác giả hoàn thành tốt luận văn thạc sĩ của mình.

Tác giả xin chân thành cảm ơn cán bộ Văn phòng điều phối xây dựng nông thôn mới tỉnh Sơn La; UBND huyện Thuận Châu; Ban chỉ đạo xây dựng nông thôn mới, Phòng Nông nghiệp huyện Thuận Châu; UBND các xã Chiềng Ly, Chiềng La, Phổng Lập của huyện Thuận Châu đã tạo điều kiện cung cấp các tài liệu liên quan và giúp đỡ tác giả hoàn thành luận văn.

Tác giả xin chân thành cảm ơn bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã động viên, khích lệ trong quá trình học tập và thực hiện luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 3 năm 2019

Học viên

Hoàng Văn Cẩm

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU	vii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu của đề tài	2
3. Đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Phạm vi nghiên cứu.....	3
5. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học hoặc thực tiễn	3
Chương 1 CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	4
1.1. Cơ sở lý luận xây dựng nông thôn mới.....	4
1.1.1. Một số khái niệm liên quan.....	4
1.1.2. Vai trò nông thôn mới trong phát triển kinh tế xã hội	7
1.2. Cơ sở thực tiễn xây dựng nông thôn mới.....	8
1.2.1. Tình hình xây dựng nông thôn mới trên thế giới	8
1.2.2. Tình hình xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam.....	13
1.2.3. Tình hình xây dựng NTM ở tỉnh Sơn La giai đoạn 2011 - 2017	16
1.2.4. Tổng quan các công trình nghiên cứu	20
1.2.5. Kết luận qua phân tích tổng quan.....	27
Chương 2 ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	29
2.1.1. Điều kiện tự nhiên	29

2.1.2. Các nguồn tài nguyên.....	30
2.1.3. Kết quả xây dựng nông thôn mới tính đến ngày 31/12/2017.....	32
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	33
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	33
2.3.1. Chọn điểm nghiên cứu	33
2.3.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	34
2.3.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	35
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	35
2.4.1. Chỉ tiêu đánh giá sự phát triển kinh tế	35
2.4.2. Chỉ tiêu đánh giá thực trạng cơ sở hạ tầng Kinh tế - Xã hội.....	35
2.4.3. Chỉ tiêu đánh giá về kinh tế và tổ chức sản xuất.....	36
2.4.4. Chỉ tiêu đánh giá về văn hóa - xã hội - môi trường	36
2.4.5. Chỉ tiêu đánh giá về hệ thống chính trị.....	36
Chương 3 KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	37
3.1. Thực trạng xây dựng nông thôn mới ở huyện Thuận Châu	37
3.1.1. Về phát triển kinh tế.....	37
3.1.2. Về xây dựng và phát triển cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội.....	40
3.1.3. Về phát triển kinh tế và tổ chức sản xuất	42
3.1.4. Về văn hóa, xã hội và môi trường	44
3.1.5. Về hệ thống chính trị và tiếp cận pháp luật.....	45
3.1.6. Quốc phòng, an ninh và trật tự xã hội nông thôn.....	45
3.1.7. Đánh giá mức độ hài lòng của người dân đối với kết quả xây dựng nông thôn mới.....	46
3.1.8. Đánh giá chung	46
3.1.9. Kết quả thực hiện các tiêu chí xây dựng NTM tại huyện Thuận Châu.....	49
3.1.10. Thực trạng xây dựng NTM tại các điểm nghiên cứu	62
3.2. Những thuận lợi, khó khăn trong xây dựng NTM ở huyện Thuận Châu.....	77
3.2.1. Thuận lợi	77

3.2.2. Khó khăn	78
3.2.3. Tổng hợp phân tích SWOT	79
3.2.4. Xác định nguyên nhân thông qua phân tích SWOT.....	80
3.3. Đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm thúc đẩy quá trình xây dựng nông thôn mới tại huyện Thuận Châu, tỉnh Sơn La.	81
3.3.1. Giải pháp chung về xây dựng nông thôn mới tại huyện Thuận Châu	81
3.3.2. Giải pháp xây dựng nông thôn mới đối với từng nhóm xã có điều kiện tự nhiên, KT – XH khác nhau	83
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	85
1. Kết luận	85
2. Khuyến nghị	86
TÀI LIỆU THAM KHẢO	87
PHỤ LỤC.....	90

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BCĐ	:	Ban chỉ đạo
BCH	:	Ban chấp hành
BNN - PTNT	:	Bộ Nông nghiệp - Phát triển nông thôn
CNH, HĐH	:	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
ĐVT	:	Đơn vị tính
GDTX	:	Giáo dục thường xuyên
HTX	:	Hợp tác xã
KT - XH	:	Kinh tế - Xã hội
MTQG	:	Mục tiêu quốc gia
NN, NT	:	Nông nghiệp, nông thôn
NSNN	:	Ngân sách Nhà nước
NTM	:	Nông thôn mới
PTDTNT	:	Phổ thông dân tộc nội trú
SX	:	Sản xuất
THCS	:	Trung học cơ sở
THPT	:	Trung học phổ thông
TTCN	:	Tiểu thủ công nghiệp
UBND	:	Ủy ban nhân dân
XHCN	:	Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 3.1. Cơ cấu kinh tế huyện Thuận Châu (2015 - 2017)	37
Bảng 3.2. Đánh giá mức độ thực hiện tiêu chí Quy hoạch	49
Bảng 3.3. Mức ức độ nhóm tiêu chí Hạ tầng kinh tế - xã hội.....	50
Bảng 3.4. Mức độ đạt được nhóm tiêu chí kinh tế và tổ chức sản xuất.....	55
Bảng 3.5. Mức độ đạt được nhóm tiêu chí giáo dục, y tế, văn hóa, môi trường.....	57
Bảng 3.6. Mức độ đạt được nhóm tiêu chí Hệ thống chính trị	59
Bảng 3.7. Kết quả thực hiện bộ tiêu chí NTM của huyện Thuận Châu.....	61
Bảng 3.8. Một số chỉ tiêu kinh tế của xã qua 03 năm (2015-2017).....	63
Bảng 3.9. Một số chỉ tiêu về hạ tầng nông thôn.....	64
Bảng 3.10. Chỉ tiêu về kinh tế và tổ chức sản xuất.....	66
Bảng 3.11. Tình hình phát triển văn hoá - xã hội - môi trường	66
Bảng 3.12. Tổng hợp trình độ cán bộ chủ chốt của 03 xã nghiên cứu.....	69
Bảng 3.13. Nguồn lực huy động xây dựng công trình nông thôn mới	70
Bảng 3.14. Kết quả điều tra về nhà ở, thu nhập và lao động tại 3 xã	71
Bảng 3.15. Người dân biết về chủ trương của Đảng và Nhà nước	72
Bảng 3.16. Người dân được biết các tiêu chí xây dựng nông thôn mới	73
Bảng 3.17. Các kênh thông tin mà người dân nhận được về Chương trình.....	73
Bảng 3.18. Đánh giá của người dân về sự cần thiết trong xây dựng	74
Bảng 3.19. Người dân tham gia ý kiến vào thực hiện các nội dung tiêu chí	74
Bảng 3.20. Người dân đóng góp nguồn lực cho xây dựng NTM	74
Bảng 3.21. Người dân đóng góp tiền, công lao động để xây dựng NTM.....	75
Bảng 3.22. Người dân tham gia tập huấn kỹ thuật trồng trọt, chăn nuôi và thủy sản	75
Bảng 3.23. Tổng hợp kết quả thực hiện tiêu chí TNM đến năm 2017.....	76
Bảng 3.24. Phân tích SWOT	79

TRÍCH YẾU LUẬN VĂN

1. Mục đích nghiên cứu của đề tài

- Đánh giá được thực trạng xây dựng nông thôn mới tại huyện Thuận Châu, tỉnh Sơn La.

- Phân tích được những thuận lợi, khó khăn, thách thức trong quá trình thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới ở huyện Thuận Châu.

- Đề xuất được một số giải pháp chủ yếu nhằm thúc đẩy quá trình xây dựng nông thôn mới tại huyện Thuận Châu, tỉnh Sơn La.

2. Nội dung nghiên cứu

- Thu thập số liệu, phân tích đánh giá thực trạng xây dựng nông thôn mới, kết quả xây dựng NTM của huyện Thuận Châu theo 19 tiêu chí (49 chỉ tiêu).

- Phân tích những kết quả đạt được, những hạn chế cũng như nguyên nhân dẫn đến những hạn chế đó để xác định những thuận lợi, khó khăn thách thức ảnh hưởng đến quá trình xây dựng nông thôn mới tại địa phương.

- Trên cơ sở phân tích những kết quả đạt được, những tồn tại hạn chế ảnh hưởng đến xây dựng NTM, từ đó đề xuất giải pháp nhằm thúc đẩy quá trình xây dựng nông thôn mới tại huyện Thuận Châu, tỉnh Sơn La đạt hiệu quả.

2.3. Phương pháp nghiên cứu

2.3.1. Phương pháp nghiên cứu

- Thu thập, phân tích, đánh giá việc thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia (MTQG) xây dựng nông thôn mới (NTM) tại huyện Thuận Châu, để phản ánh được thực trạng xây dựng nông thôn mới từ đó đề xuất các giải pháp thực hiện trong thời gian tiếp theo đạt hiệu quả

- Đề tài nghiên cứu tại 03 xã đại diện cho 3 vùng về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của huyện (vùng dọc trục Quốc lộ 6, vùng ven Sông Đà, xã vùng cao) làm điểm điều tra, nghiên cứu gồm các xã: Chiềng Ly, Phông Lập, Chiềng La.

2.3.2. Phương pháp thu thập số liệu

- Thu thập số liệu thứ cấp: nguồn tài liệu từ các báo cáo của Văn phòng điều phối xây dựng nông thôn mới của tỉnh, Phòng Nông nghiệp, Phòng Thống kê huyện Thuận Châu, Cục thống kê tỉnh, UBND huyện Thuận Châu và Ban chỉ đạo xây dựng nông thôn mới của huyện Thuận Châu, UBND các xã điểm nghiên cứu.